

Alþingi
Erindi nr. P 127/2163
komudagur 16.5.2002

CONSUMERS ASSOCIATION OF ICELAND
ASSOCIATE MEMBER OF IC, BEUC and ICRT

NS
NEYTENDASAMTÖKIN

Allsherjarnefnd Alþingis
Kirkjustræti
150 Reykjavík

SÍÐUMÚLA 13,
108 REYKJAVÍK,
SÍMI 545 1200,
TELEFAX 545 1212,
ns@ns.is
PÓSTHÓLF 8160,
128 REYKJAVÍK.

Reykjavík, 13. maí 2002

**Umsögn Neytendasamtakanna um
frumvarp til breytinga á lögum um gjaldþrotaskipti nr. 21/1991.
Aðalflutningsmaður Jóhanna Sigurðardóttir.**

Almennt:

Neytendasamtökin hafa um langt árabil hvatt til þess að sett yrðu sérstök lög um greiðsluaðlögun. Á ráðstefnu sem samtökin héldu fyrir rúmum áratug var réttarræðið kynnt sérstaklega. Hafði það þá þegar rutt sér til rúms á hinum Norðurlöndunum. Í kjölfar ráðstefnunar stóðu samtökin fyrir frekari kynningu á greiðsluaðlögun. Jafnframt því var mótuð sú stefna Neytendasamtakanna að vinna að lögfestingu svipaðra ákvæða um greiðsluaðlögun hérlandis og gilda á hinum Norðurlöndunum.

Reynslan af greiðsluaðlögun hefur verið góð þar sem úrræðið hefur verið lögfest. Eftir töluverða skoðun á réttarræðinu er ekki mælt með því að það verði afnumið. Telja Neytendasamtökin eðlilegt að hér á landi verði lögfest svipuð lagaákvæði. Samtökin telja að mörgu leyti heppilegt að lögfesta ákvæði um greiðsluaðlögun í sérstökum lögum í samræmi við það fyrirkomulag sem haft var á hinum Norðurlöndunum. Ljóst er að fólk mun sækja um greiðsluaðlögun einmitt til að koma í veg fyrir gjaldþrot. Að mörgu leyti er því eðlilegra að tengja veitingu greiðsluaðlögunar ekki við gjaldþrotaskipti.

Neytendasamtökin mæla ekki á móti því að löggjöf um greiðsluaðlögun verði lögfest með þeim hætti sem hér er lagt til, þ.e. sem kafli í lögum um gjaldþrotaskipti, þótt samtökin telji heppilegra að hafa sérstök lög um greiðsluaðlögun.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins:

Í 2. gr. A. (XI. Kafli) a. (64.gr.) segir að skuldari sem á lögheimili á Íslandi og stundar ekki atvinnurekstur geti að uppfylltum ákveðnum skilyrðum sbr. 3. mgr. átt rétt á greiðsluaðlögun.

Algeng ástæða greiðsluþrota og eftirfarandi gjaldþrota einstaklinga er atvinnurekstur þeirra. Íðulega er um smáatvinnurekendur að ræða, svokallaða einyrkja.

Neytendasamtökin sjá ekki ástæðu til að undanskilja þetta fólk svo sem ráð er gert fyrir í frumvarpinu. Skv. danskri könnun, sem gerð var fyrir nokkrum árum, kom fram að smáatvinnurekendur, sem reka fyrirtæki sín með tapi, eru með verstu lífskjör allra. Þar sem það er á endanum ákvörðun dómstóls að veita eða hafna heimild til greiðsluaðlögunar virðist engin ástæða til að takmarka aðgengi að þessu réttarfarsúrræði svo sem hér er lagt til. Neytendasamtökin leggja því til að ákvæðið orðist svo:

Skuldari sem á lögheimili á Íslandi getur að uppfylltum ákveðnum skilyrðum o.s.fvr.

Verði ekki fallist á þessar athugasemdir Neytendasamtakanna um breytingu á ákvæðinu leggja samtökin til að skýrar komi fram í frumvarpinu hvort skuldir einstaklings megi stafa frá atvinnurekstri eftir að honum hefur verið hætt. Einnig að fram komi með skýrum hætti hvort atvinnustarfsemi þurfi í öllum tilvikum að hafa verið hætt áður en sótt er um greiðsluaðlögun eða hvort tekið verði tillit til sérstakra aðstæðna og þá hverra.

Varðandi 2. tl. sömu greinar telja Neytendasamtökin það spurningu hvort að setja á það skilyrði fyrir veitingu greiðsluaðlögunar að skuldari sé fjár síns ráðandi.

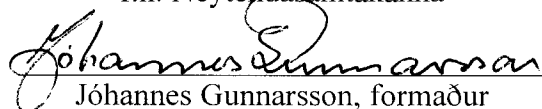
Varðandi 4. tl. telja Neytendasamtökin ekki ástæðu til að takmarka aðgang að greiðsluaðlögun svo sem þar er lagt til. Skuldari sem er í gjaldþrotaskiptum getur fullt eins haft þörf fyrir greiðsluaðlögun og öll þau almennu rök sem mæla með greiðsluaðlögun að öðru leyti eiga líka við um hann.

Varðandi d. lið (67.gr.) telja Neytendasamtökin óþarft að skylda Héraðsdóm til að synja um heimild til greiðsluaðlögunar við þau skilyrði sem nefnd eru í 1. og 2. tl. greinarinnar. Í 2. mgr. greinarinnar er ákvæði sem heimilar dómara að meta hvort hann telji ástæðu til veitingar greiðsluaðlögunar og hvort líklegt sé að hún muni þjóna tilgangi. Ekki er því ástæða til að takmarka aðgang að henni svo sem hér er lagt til.

Neytendasamtökin telja að sá helsti galli sé á framkvæmd laga um greiðsluaðlögun, þar sem slík lög hafa verið lögfest, að aðgengi að úrræðinu er of takmarkað. Neytendasamtökin vilja að sá agnúi verði sniðinn af löggjöfinni hér þannig að úrræðið nýtist betur þeim sem á þurfa að halda. Af þeim sökum er hér lagt til að fellt verði út úr frumvarpinu þær takmarkanir sem athugasemd er gerð við hér að framan.

Neytendasamtökin gera ekki aðrar athugasemdir við lagafrumvarp þetta og mæla eindregið með lögfestingu þess.

Virðingarfyllst,
f.h. Neytendasamtakanna

Jóhannes Gunnarsson, formaður